

Een zonnemonument in Dieppe

Hans Schipper

Zon & Tijd 2020.2 besteedt aandacht aan het spel met de zon door het Veterans Memorial In Anthem, Arizona (USA). Iets dichterbij huis gebruikt een monument op vergelijkbare wijze de zon om een verbinding te leggen met het verleden. Op de boulevard van het Franse havenstadje Dieppe houdt het de herinnering levend aan een bloedig verlopen geallieerde operatie op 19 augustus 1942.

Monument

Het monument staat er sinds 19 augustus 2006. De Canadees Rory O'Connor, toen een 18-jarige kunststudent, tekende voor het ontwerp. Een gat in een verticale pilaar is aan voor- en achterzijde afgedekt met glanzende metalen platen waarin een esdoornblad is uitgesneden. Als de zon schijnt, valt er op 19 augustus om 13.00 uur een bundel zonlicht in precies de juiste vorm op een metalen esdoornblad in het plaveisel, ter herdenking van het einde van de aanval op Dieppe in 1942.

De foto hieronder is op 1 augustus genomen. Een paar weken later, op 19 augustus, valt de lichtvlek, bij lager staande zon, iets verder van de pilaar en dus meer op het esdoornblad.

De aanval

De aanval op Dieppe is de enige grootschalige geallieerde aanval op de kust van Frankrijk vóór de landing op de Normandische stranden twee jaar later. Het doel is om te testen of een haven ongeschonden veroverd kan worden. Het wordt een ramp. Van de 6000 manschappen die deelnemen aan de strijd vinden er ruim 4000 de dood, raken gewond of

worden gevangen genomen. Het zijn voornamelijk Canadezen. Maar de lessen uit deze operatie dragen volop bij aan het welslagen van de landingen in Normandië.

Essex Scottish Regiment

Op 19 augustus 1942 begint om 5.20 uur de hoofdaanval. De Canadese legereenheid Essex Scottish Regiment heeft de zone *Red Beach*, het strand tussen de haven en de plek waar nu het monument staat, toegewezen gekregen. Om 13.00 uur wordt de aanval gestaakt. Van de 553 betrokken manschappen van dit regiment zullen er later die dag slechts 51 naar Engeland terugkeren. Het Essex Scottish telt de meeste slachtoffers bij de aanval. Speciaal voor hen is dit monument.

Esdoornblad

Sinds de 18e eeuw is het esdoornblad symbool voor de Canadese natuur. Het groeit uit tot nationaal symbool als het in 1868 op de wapens van Ontario en Quebec verschijnt. Het patriottisch lied "The Maple Leaf Forever", dat tegenwoordig als het onofficiële volkslied van Engelstalig Canada geldt, wordt in diezelfde tijd gecomponeerd.

Vanaf het eind van de 19e eeuw staat het esdoornblad op een aantal Canadese munten, zoals deze cent uit 2010. Na de Eerste Wereldoorlog wordt het esdoornblad op het wapen van Canada aangebracht.

Tijdens de wereldoorlogen zijn insignes van de Canadese strijdkrachten er vaak van voorzien. Esdoornbladeren karakteriseren de grafstenen van Canadese militairen. In Dieppe schijnt bij mooi weer op 19 augustus om 13.00 uur lokale tijd de zon door een esdoornblad als is het een weggeschoten hart. Het licht raakt een esdoornblad op de grond dat symbool is voor 500 gevallen jongemannen.

Opmerkingen

1. Het Canadese Essex Scottish Regiment heeft later deelgenomen aan de bevrijding van Nederland.
2. Bronnen: Museum en informatiezuil in Dieppe; Wikipedia-pagina "Aanval op Dieppe".